

Varme når strømmen svigter

Brændeovne har en konkret beredskabsfordel:

De kan levere lokal varme, når den almindelige opvarmning er ude af drift.

Med naturligt skorstenstræk og et lager af tørt brænde kan husholdningen bevare en supplerende varmekilde. Fordelen afhænger af den konkrete model og installation og gælder ikke automatisk alle ovne eller hele boligens varmebehov.

DAPO arbejder for, at brændeovnens beredskabsfunktion anerkendes i energi- og beredskabspolitikken.¹

Træ som vedvarende energikilde

EU klassificerer biomasse som vedvarende energi. Træ optager CO₂ under væksten og frigiver CO₂ ved afbrænding. Klimaeffekten afhænger blandt andet af råvaren, skovforvaltningen og tiden mellem udledning og nyt optag. Vedvarende energi betyder derfor ikke automatisk CO₂-neutralitet.²

Egnede rest- og biprodukter fra haver, hegn og skovdrift kan bruges til varme, når træet ikke har en bedre anvendelse. DAPO støtter ansvarlig ressourceanvendelse med hensyn til kulstoflagre, biodiversitet og træets øvrige anvendelser.

Brændeovne kan også supplere varmforsyningen i landdistrikter. Økonomien afhænger af boligen, brændselsprisen og alternativerne. DAPO arbejder for at bevare husholdningernes valgmuligheder.¹

¹ DAPOs positionspapir, september 2026. Se også DAPOs hjemmeside.

² Europa-Kommissionen, Biomass.

Modernisering kan reducere udledningen

Nyere ovne, velfungerende skorstene og korrekt fyring kan reducere forureningen fra ældre installationer. Teknologi og brugeradfærd skal følges ad, hvis forbedringerne skal opnås i hjemmene.

Clean Air Testzone i Mårslet omfattede 25 husstande i 2020-2023. Hos ni blev der foretaget direkte før- og eftermålinger i røggassen. På tværs af tiltagene faldt de gennemsnitlige koncentrationer med 40 pct. for partikler, 25 pct. for kulilte og 43 pct. for organisk gasformigt kulstof.³

DAPO ønsker, at erfaringerne omsættes til udskiftning af ældre installationer, produktudvikling og konkret vejledning til brugerne.

Resultater afhænger af installation og brug

I Clean Air Testzone opnåede én husstand med både ny ovn og skorsten 79 pct. lavere partikelkoncentration. Hos en anden gav ny ovn alene et fald på 22 pct.

Ingen enkelt type tiltag viste sig generelt at være bedst. Effekten afhang af installationens udgangspunkt og brugerens fyringsteknik.³

Ved sammenligning af emissionstal skal prøvningsmetode, enhed og driftsbetingelser være tydelige. Det giver et retvisende grundlag for at vurdere teknologien.

³ Miljøstyrelsen, Clean Air Testzone, februar 2025, s. 6-7 og bilag 4.1.

Luftkvaliteten er forbedret

DCEs rapport Luftkvalitet 2024 viser, at det beregnede antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening er faldet omkring 50 pct. siden 1990.

Rapporten fandt ikke overskridelser af de EU-grænse- og målværdier, den vurderer for 2024. Tallene beskriver den samlede luftforurening og isolerer ikke brændeovnenes bidrag.⁴

DAPO ønsker, at modernisering og bedre fyring bidrager til den videre forbedring.

God fyring og et godt indeklima

Brændeovne, madlavning og stearinlys kan alle bidrage med ultrafine partikler i hjemmet. Sammenligninger mellem aktiviteterne dokumenterer ikke, at brændefyring er uden helbredsmæssig betydning. DAPO anbefaler korrekt installation og brug samt regelmæssig udluftning.⁵

Gode fyrvaner hjælper med at udnytte brændet bedre og reducere forureningen. DAPO anbefaler:⁶

- Tænd op fra toppen efter ovns vejledning.
- Brug rent og tørt brænde med vandindhold under 18 pct.
- Sørg for passende lufttilførsel og godt skorstenstræk.
- Vedligehold ovn og skorsten og følg producentens anvisninger.

⁴ DCE, Luftkvalitet 2024, rapport nr. 679, resumé og kapitel 12-13.

⁵ Miljøministerens svar på MOF spørgsmål 445, 10. februar 2022.

⁶ Miljøstyrelsen, Valg af brænde og vejledning til god fyring. Se også DAPOs positionspapir.

Ved boligkøb tæller ovnens produktionsår

Ved boligkøb omfattet af ejerskifteordningen skal brændeovne og pejseindsatse produceret før 1. januar 2003 udskiftes eller nedlægges senest 12 måneder efter overtagelsen.

Ordningen gælder fra 1. august 2021 og har undtagelser for bestemte anlæg og ejerskifter. Følg Miljøstyrelsens anvisninger om dokumentation og indberetning.⁷

Ejerskifteordningen bidrager til at forny bestanden af ældre ovne. DAPO støtter modernisering som et redskab til lavere udledning.

Kommunale krav til ældre installationer

Kommunerne kan vedtage forskrifter om udskiftning eller nedlæggelse af brændeovne og pejseindsatse installeret senest 1. juni 2008 i områder med kollektiv varmforsyning.

Hjemlen trådte i kraft 1. juli 2023. Det er installationstidspunktet, der er afgørende. Kravet gælder først, når kommunen har vedtaget en forskrift, og der er undtagelser og frister. Tjek derfor kommunens regler.⁸

Ordningen retter sig mod ældre installationer og er ikke et generelt forbud mod nye brændeovne.⁸

Ecodesign-reglerne stiller fra 1. januar 2022 krav til blandt andet effektivitet og emissioner for omfattede nye lokale rumopvarmere til fast brændsel på højst 50 kW.⁹

DAPO ønsker validerede testmetoder, realistiske krav og tilstrækkelige overgangsperioder. Reguleringen skal fremme modernisering og innovation og bevare muligheden for varme uden strøm. Varmøkonomi og virksomhedernes omstilling skal indgå i vurderingen.

⁷ Miljøstyrelsen, Boligkøber og ejerskifteordningen.

⁸ Bekendtgørelse nr. 640 af 24. maj 2023, §§ 2, 5-7 og 12.

⁹ Miljøstyrelsen, Regler for fyringsanlæg, med henvisning til forordning (EU) 2015/1185.